

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความร่วมมือของเภสัชกรและทีมสหวิชาชีพในการจัดการระบบการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูงของแผนกผู้ป่วยในโรงพยาบาลสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวศุภนิศย์ อินทารักษ์

ปริญญา เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการเภสัชกรรม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อ. ดร.พัทธวีภา สุวรรณพรหม	ประธานกรรมการ
รศ.ชบาไพร โพธิ์สุยะ	กรรมการ
อ. ดร.พีญกาญจน์ กาญจนรัตน์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความร่วมมือของเภสัชกรและทีมสหวิชาชีพในการจัดการระบบการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูงของแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสารภี จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูง และเปรียบเทียบความคลาดเคลื่อนและผลของการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูงก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรมพัฒนา รวมถึงเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาระบบการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูง ของแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยในการศึกษาได้แบ่งการศึกษาเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิธีสนทนากลุ่มทีมสหวิชาชีพการดูแลผู้ป่วย เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูง อันนำมาซึ่งกิจกรรมพัฒนาที่จะนำไปใช้ในระยะเวลาที่ 2 ส่วนระยะที่ 2 เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อเปรียบเทียบความคลาดเคลื่อนและผลของการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูง ก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรมพัฒนา ส่วนระยะที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อกิจกรรมการพัฒนา ภายหลังจากดำเนินกิจกรรมพัฒนา

ผลจากการสนทนากลุ่มในระยะที่ 1 พบว่าปัญหาและอุปสรรคของการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูงที่ผ่านมาของแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสารภี คือ 1) ผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องยังมีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องและไม่เป็นแนวทางเดียวกัน 2) การประสานงานระหว่างสายงานยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร 3) การบันทึกข้อมูลการติดตามในเวชระเบียนผู้ป่วยในยังไม่สมบูรณ์ ซึ่งในการสนทนากลุ่ม ทีมสหวิชาชีพได้มีการกำหนดนโยบาย บทบาทวิชาชีพ และแนวทางการปฏิบัติ รวมถึงพัฒนาแบบบันทึกการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูงร่วมกัน พร้อมทั้งได้มีการจัดการกิจกรรมพัฒนาระบบ อันได้แก่ การจัดอบรมความรู้และความเข้าใจ การจัดทำคู่มือการปฏิบัติที่ครอบคลุมแนวทางการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูง การจัดทำมีแนวทางการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูงในเวปไซด์ของโรงพยาบาล และการจัดทำแผนข้อมูลการติดตามคิดในจุดที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งเมื่อได้มีการจัดทำกิจกรรมพัฒนาแล้ว ผลการประเมินประสิทธิภาพของการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูง (ระยะที่ 2) พบว่าความคลาดเคลื่อนในกลุ่มของการติดตามค่าพารามิเตอร์ การติดตามอาการไม่พึงประสงค์ และการเฝ้าระวังการเกิดความคลาดเคลื่อนจากการให้ยา มีอัตราลดลงจากก่อนการดำเนินกิจกรรมพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p value < 0.01) ส่วนความคลาดเคลื่อนในกลุ่มของการปรับอัตราการให้ยาตามการตอบสนองของผู้ป่วย และการรายงานแพทย์ พบว่ามีแนวโน้มของอัตราการเกิดความคลาดเคลื่อนที่ลดลง แต่อัตราความคลาดเคลื่อนที่ลดลงนี้ไม่สามารถสรุปผลได้อย่างชัดเจนทางสถิติ สำหรับผลของการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูงพบว่าเกิดการไม่พึงประสงค์จากการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูงมีแนวโน้มที่จะมีอัตราเพิ่มขึ้น ในขณะที่การเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากความคลาดเคลื่อนของการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูงในช่วงหลังการดำเนินกิจกรรมพัฒนา มีแนวโน้มที่จะมีอัตราลดลง ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อกิจกรรมพัฒนา (ระยะที่ 3) พบว่าส่วนใหญ่ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาที่ได้จัดทำขึ้น และมีความเห็นว่ากิจกรรมพัฒนานั้นมีความเหมาะสม และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูง ยกเว้นเพียงกิจกรรมการจัดให้มีแนวทางการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูงลงในเวปไซด์โรงพยาบาล ที่มีผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ประโยชน์น้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมของทีมงานสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ในการร่วมกันวางแผน จัดหาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน และจัดหาเครื่องมือหรือกิจกรรมที่จะใช้ในการพัฒนาระบบ รวมถึงการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมที่ทางทีมได้จัดทำลงไปอย่างสม่ำเสมอ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาระบบการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูงในโรงพยาบาล ซึ่งผลของการศึกษานี้คาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการติดตามการให้ยาที่ต้องระมัดระวังสูงของโรงพยาบาลอื่น และอาจสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการศึกษาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

Independent Study Title Collaboration of Pharmacists and Health Care Team on the Management of High Alert Drug Monitoring System for Inpatient Services at Sarapee Hospital, Chiang Mai Province

Author Ms.Supanit Intarak

Degree Master of Pharmacy (Pharmacy Management)

Independent Study Advisory Committee

Dr. Puckwipa Suwannaprom Chairperson

Assoc. Prof. Chabapai Posuya Member

Dr. Penkam Karnjanarat Member

ABSTRACT

This study aimed to develop the High Alert Drugs (HADs) monitoring system at Sarapee Hospital, Chiang Mai Province by using the collaboration of the healthcare team, and to assess the system's effectiveness. The study consisted of three phases. Phase 1 used focus groups interview to learn about problems, barriers, and facilitators of the previous system, and to seek collaborative methods to develop a new HADs monitoring system for Sarapee Hospital among the healthcare personnel. Phase 2 used a quasi-experimental research method (pre-test and post-test) to assess the new monitoring system's effectiveness. Phase 3 used structural interviews to gain the health care provider's opinions about the monitoring systems. In phase 1, the focus group interview revealed that, the problems and barriers of the previous HADs monitoring were 1) incorrect and inconsistent practice among the healthcare providers, 2) ineffectiveness of the inter-division collaboration system, and 3) incomplete recording system. The healthcare teams developed the HADs policy of the hospital, roles of each health care professional, practices guideline, and HADs monitor recording form. In addition, the team designed an educational

program about the new HADs monitoring program for hospital personnel, HADs monitoring guideline on hospital's website, and quick reviewing charts posted at working areas.

After implementing the programs, the results findings of Phase 2 shown that the errors regarding parameter's monitoring, adverse reaction monitoring and surveillance administration were decreased from pre-system implementation period significantly (p value <0.01). For the errors regarding dose adjustment and physician reports, the findings showed that medication error rate trended to be decreased. In addition, the results of HADs monitoring shown that the number of adverse drug reaction trended to be increased while the adverse events due to HADs monitoring had trended to be decreased. The findings of health care provider's opinions about the new HADs system (phase 3) revealed that, the majority of health care personnel had participated in the development programs and thought that development programs were appropriated and useful for monitoring HADs

Collaboration of healthcare team by the initiation of pharmacists who had a facilitator role in planning, providing practice guideline and system development programs was an important factor in developing HADs monitoring systems in hospital. The results of this study were expected to be benefit for other hospitals who wanted to develop the HADs monitoring system and other system performance development.